

dosarul nr.2ra-1770/18

prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (A. Furdui)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, A. Malfi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minorXXXXX,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minor XXXXX împotriva Margaretei Tornea și Angelei Vlaicu, intervenienți accesorii Camera Înregistrării de Stat și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Centru municipiului Chișinău cu privire la declararea nulității contractului de donație,

împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a admis apelul declarat de Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minorXXXXX, s-a casat hotărârea din 11 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și s-a emis o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă:

La 08 aprilie 2014, Sergiu Sahanovschi a depus în interesele copilului minor XXXXX cerere de chemare în judecată împotriva Margaretei Tornea și Angelei Vlaicu, intervenienți accesorii Camera Înregistrării de Stat și Direcția pentru protecția drepturilor copilului Centru mun. Chișinău cu privire la declararea nulității contractului de donație din 05 martie 2014.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în data de 11 septembrie 2012, în urma decesului soției Victoria Sahanovschi, mama biologică aXXXXX, născută laXXXXX, acționând în numele și interesele fiicei minore, a acceptat moștenirea rămasă după decesul acesteia.

A menționat că, succesori legali ai defunctei sunt: fiica minorăXXXXX, mama Margareta Tornea și tatăl Alexandru Tornea, care la 04 septembrie 2013, a decedat.

La 18 februarie 2014, în calitate de reprezentant legal, acționând în numele și interesele fiicei saleXXXXX, a depus la notar declarația de acceptare a succesiunii, deschisă după decesul bunicului, Alexandru Tornea, iar în data de 27 februarie 2014, Margareta Tornea și Angela Vlaicu, la fel, au depus declarații de acceptare a succesiunii, deschise după decesul defunctului.

Astfel, cunoscând faptul că, soții Alexandru Tornea și Margareta Tornea dețineau cu drept de proprietate în devălmășie 68,812% cote-părți din capitalul social al SRL „Tezaur-94”, în care Victoria Sahanovschi deținea 15,594% cote-părți din capitalul social, a ridicat din Registrul de stat al persoanelor juridice extrasul nr. 7125 din 13 martie 2014, din care rezultă că, pârâta Margareta Tornea nu mai figurează în calitate de asociat al SRL „Tezaur-94”, iar cota-parte a Angelei Vlaicu s-a mărit până la 84,41% din capitalul social al întreprinderii.

Conform informației eliberată de Camera Înregistrării de Stat nr. 220 din 18 martie 2014, în data de 07 martie 2014, au fost înregistrate modificările operate în documentele de constituire a SRL „Tezaur-94” cu privire la componența asociaților și redistribuirea părților sociale, în urma cărora pârâta Angela Vlaicu deține 84,41 % din capitalul social, iar cota Victoriei Sahanovschi a rămas neschimbată.

În opinia reclamantului, pârâta Margareta Tornea, după decesul soțului său, Alexandru Tornea, a înstrăinat contrar prevederilor legale cota-parte în mărime de 68,812 % din capitalul social al SRL „Tezaur-94” în beneficiul pârâtei Angela Vlaicu, astfel, diminuând semnificativ patrimoniul succesoral și, respectiv, cota succesorală a minorei,XXXXX.

Prin urmare, a considerat că, Margareta Tornea și Angela Vlaicu, la încheierea contractului de donație, intenționat nu au informat notarul despre decesul lui Alexandru Tornea și nici Camera Înregistrării de Stat, care a operat modificările respective în documentele de constituire a întreprinderii.

În contextul celor expuse, a solicitat reclamantul declararea nulității contractului de donație nr. 403 din 05 martie 2014, încheiat între Margareta Tornea și Angela Vlaicu, prin care a fost înstrăinată 68,812% cotă-parte din capitalul social al SRL „Tezaur-94”, cu aducerea părților la poziția inițială.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 14 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Sergiu Sahanovschi în interesele copilului minor XXXXX și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 06 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Sergiu Sahanovschi în interesele copilului minorXXXXX, s-a casat integral decizia din 14 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 aprilie 2018, a admis apelul declarat de Sergiu Sahanovschi în interesele copilului minorXXXXX, a casat hotărârea din 11 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și a emis o hotărâre nouă prin care a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minor XXXXX împotriva Margaretei Tornea și Angelei Vlaicu, intervenienți accesorii Camera Înregistrării de Stat și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Centru mun. Chișinău cu privire la declararea nulității contractului de donație.

În consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că deși prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată, la examinarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a constatat că prima instanță neîntemeiat a concluzionat că Sergiu Sahanovschi, acționând în interesul copilului minorXXXXX, nu a

probat calitatea sa sau a fiicei de coproprietar devălmaș, ce i-ar conferi dreptul de a solicita declararea nulității actului juridic, în temeiul art. 369 al.(3) din Codul civil. Or, prin prisma art. 1558 din Codul civil, Sergiu Sahanovschi, acționând în interesul copilului minorXXXXX, dispunând de certificat ce confirmă calitatea de moștenitor eliberat Sofiei Sahanovschi, este în drept să sesizeze instanța de judecată cu acțiune privind declararea nulității actului juridic.

Însă, în speța dată instanța de apel a conchis că Sergiu Sahanovschi, acționând în interesul copilului minorXXXXX, n-a prezentat probe, ce ar confirma că contractul de donație din 05 martie 2014 încheiat între Margareta Tornea și Angela Vlaicu este lovit de nulitate.

Totodată, instanța de apel invocând prevederile art. 152 alin. (1) din Codul civil, a reținut că Tornea Margareta era în drept să-și înstrăineze liber partea socială a soțului, rudelor și afinilor în linie dreaptă fără limită și în linie colaterală până la gradul doi inclusiv, celorlalți asociați și societății, considerent din care apelantului nu i s-a cerut acordul la înstrăinare (donarea) părții sociale, or prin actul de constituire a întreprinderii SRL „Tezaur-94” nu se impune o astfel de condiție.

La 05 iulie 2018, Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minor XXXXXa declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea înaintată să fie admisă.

În motivarea recursului, recurentul a menționat că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material, iar în consecință a adoptat o decizie ilegală.

A menționat recurentul că a probat calitatea sa și a fiicei de coproprietar devălmaș, ce îi conferă dreptul de a solicita declararea nulității actului juridic încheiat de unul dintre coproprietarii devălmași, în temeiul art. 369 alin. (3) din Codul civil.

În opinia recurentului, contractul de donație din 05 martie 2014, este afectat de nulitate, deoarece este încheiat fără cauză și contravine normelor imperative și bunelor moravuri, este afectat de o eroare considerabilă printr-o falsă reprezentare referitor la părțile actului juridic.

La caz, a notat că Tornea Margareta cunoscând de faptul că la momentul donării cotei-părți sociale în mărime de 68 812% din SRL „Tazaur-94”, nu era eliberat certificatul de moștenitor legal după succesiunea rămasă de la defunctul Tornea Alexandru, a depus declarații false în fața notarului, cu scopul de a diminua averea succesorală.

A mai menționat recurentul că instanțele de judecată urmau a ține cont că capitalul social al SRL „Tazaur 94” a fost acumulat de către Tornea Margareta în timpul căsătoriei cu Tornea Alexandru, iar prin donarea întregului capitalul social, îi îngrădește succesorul în drepturiXXXXX, dreptul de proprietate consfințit în Constituția Republicii Moldova.

Prin referința depusă la 14 septembrie 2018, Tornea Margareta a menționat că recursul înaintat de Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minorXXXXX, conține obiecțiile de fapt și de drept care deja au constituit obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare, temei din care a solicitat a fi considerat inadmisibil.

Instanța de recurs constată că, decizia din data de 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces în data de 05 iunie 2018 (f.d. 105). Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, consideră recursul depus la data de 05 iulie 2018, în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Argumentele recurentului precum că, instanțele de judecată eronat au aplicat normele de drept material se resping, deoarece circumstanțele cauzei au fost determinate de prima instanță și de instanța de apel și apreciate corect de instanța de apel cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurentul nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol Completul reține că, recursul declarat nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Completul de admisibilitate relevă că, prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce recurentul a avut posibilitatea de a fi auzit de prima instanță și de instanța de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că, recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minorXXXXX,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Sahanovschi, în interesele copilului minor XXXXXîmpotriva Margaretei Tornea și Angelei Vlaicu, intervenienți accesorii Camera Înregistrării de Stat și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Centru mun. Chișinău cu privire la declararea nulității contractului de donație, împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan